గోపాలరావు, కాళ్లకూరి

కవిత్వోపాయనము

మద్రాసు, 1917

Record no. 337

Gōpālarāvu, Kāḷlakūri

Kavitvōpāyanamu

Madrāsu, 1917

Record no. 337

Bibliographic Record Target

గోపాలరావు, కాళ్లకూరి.

కవిత్వోపాయనము / కాళ్లకూరి గోపాలరావు రచియించినది.- మద్రాసు : కాళ్లకూరి గోపాలరావు, 1917.

4, 30, (2) p. :ports. ;17 cm.

Record no. 337

Gōpālarāvu, Kāḷlakūri.

Kavitvōpāyanamu / Kāḷlakūri Gōpālarāvu raciyiñcinadi.- Madrāsu : Kāḷlakūri Gōpālarāvu, 1917.

4, 30, (2) p. :ports. ;17 cm.

Record no. 337

35 mm microfilm

Image placement: IA (IIA) IB IIB   Date filming began:

In Aid of the War Fund

Kavitvopayanam

King George V and Queen Mary

The Emperor and Empress of India

Written in Honour of Their Visit to Madras

IN 1905-6

As the Prince and Princess of Wales

K. Gopaul Rau

Two Annas

CHANDRAREKHA VILAPAM

BY

KUCHIMANCHI JAGGAKAVI

The Crown of Humorous Poems

A Unique Parody and Satire in the Telugu Language

REVISED & EDITED BY K. GOPAUL RAU

OPINIONS

MR. G. KANAKARAJU PANTULU, B. A., B. L., Telugu Translator to Government :—

". . . . Seeing that it is the best and the only satire and a parody in a classical form, in the language, the thanks of the literary public are heavily due to Mr. K. Gopaul Rau Pantulu for bringing out the book in its present form. . . . . The skill and good taste shown throughout prove him to be a poet of no mean order."

THE HONORABLE MR. N. SUBBA ROW PANTULU, B.A., B. L., High Court Vakil :—

". . . . It is indeed a very difficult task to revise and adapt it as far as possible to the present day taste and requirements, while preserving its literary style and excellence. Mr. Gopaul Rau has done this with remarkable success. He possesses indeed a high order of literary ability and the thanks of the public are due to him for the pains he has taken in rescuing this work from oblivion and bringing it out in a readable form. The book will be welcomed as a unique parody and satire in the Telugu language."

THE HONORABLE RAJAH K. R. V. KRISHNA ROW BAHADUR, B. A., *Zamindar of Polavaram* :—

". . . . Mr. K. Gopaul Rau has taken very great pains in making the book as little vicious as possible and he therefore deserves great credit."

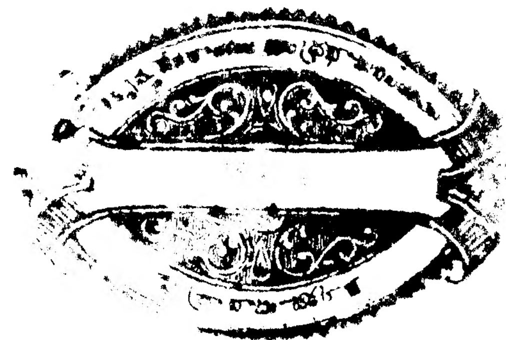
MR. M. RAMAKRISHNA KAVI, M. A., Editor of the FORGOTTEN POETS Series :—

". . . . The book as it now stands contains all that is good in the original with some more wit and humour. . . . . Mr. Gopaul Rau has laid the Telugu public under obligation by producing the book in an acceptable form."

PRICE ONE RUPEE, POSTAGE EXTRA

Copies can be had of the Editor

4, Acharappan Lane, George Town, Madras

K. Gopaul Rau

Born: Jan. 5, 1880 Photo in 1906

యుద్ధనిధికి తోడ్పాటు

శ్రీరస్తు

కవిత్వోపాయనము

కాళ్లకూరి గోపాలరావు

రచియించినది

రాజునకుఁ బ్రజ శరీరము,
రాజు ప్రజకు నాత్మ; గాన రాజుం బ్రజయుఁ
రాజోత్తమ! యన్యోన్యశ్రి
రాజితులై యుండవలయు రక్షార్చనలన్. — భారతము

గ్రంథకర్తచే ప్రకటితము
మద్రాసు — 1917

వెల ౨ అణాలు

Second Edition
1,000 Copies

PRINTED AT THE
"ANDHRA PATRIKA" PRESS
MADRAS—1917

రెండవ కూర్పు
1,000 ప్రతులు

INTRODUCTION

I CONSIDER it a privilege that my friend Mr. Kallakuri Gopaul Rau should have asked me to write an introduction to KAVITVOPAYANAM, not because this small book is in itself a sufficiently great work of art, but because it has given me an opportunity to record my tribute, in however humble a degree, to the author himself whom, as a poet of promise, I hold in high esteem, and to the good eminent personages that form the subject matter of the work.

KAVITVOPAYANAM is the poet's tribute to His Gracious Majesty Emperor George the Fifth and his Consort, Empress Mary. This tribute was originally recorded in verse when Their Majesties visited India as Prince and Princess of Wales and a reprint of it during a time of England's grandest achievements is most appropriate. With the real Indian heart which adores the Constitutional Monarch who keeps the DHARMA of the land in consultation with advisers chosen from the best of the citizens, Mr. Kallakuri Gopaul Rau has exquisitely drawn a picture of the best results of British administration and expressed in melodious strains his and India's heart-felt loyalty to the uncontaminated fountain-heads of all authority here below. Neither has he lost sight of the peculiarly interesting traits of character that Their Majesties

individually possess. He touches the finest cord in Empress Mary's fine character when he hails her as the mother who does not come into our midst with even a thought of her foreign-ness. Those who have studied Empress Mary's early training under her mother and appreciated the endeavour of the good old Duchess to bring up her daughter in the love of low but divine humanity, cannot help feeling a thrill of joy as they read Mr. Gopaul Rau's fourth verse. The seventh verse where the poet compares His Majesty to AGNI in cold climes, so that power and benevolence may both be best exhibited in harmony is again an example of the poet's practical imagination.

Mr. Gopaul Rau has published in this very same work LORD HARDINGE'S BIRTH-DAY SONG. The trusted representative of a true and sympathetic Monarch, Lord Hardinge has richly deserved to be coupled in song with the names of Their Majesties George V and Empress Mary. Mr. Gopaul Rau's characterisation of all the three as good Christians is certainly significant.

The idea of utilising the proceeds of this publication towards helping the War Fund is also very appropriate; not that it can bring substantial sums into the Fund but that it connotes a real desire on the part of a poet, a proverbially poor individual in society, to do all he can to render assistance to the cause of the world's liberty which is being recognised as the ultimate goal of to-day's world-wide War.

KAVITVOPAYANAM with LORD HARDINGE'S BIRTH-DAY SONG is dedicated to no less a person than Rao Saheb Kalavala Ramanujam Chetty, our First Citizen and Merchant Prince. Mr. Gopaul Rau has a number of beautiful verses in praise of the KRITIPATI and such as know Mr. Ramanujam Chetty can surely realise that the poet has nowhere overdrawn his picture. The Rao Saheb richly deserves the honour here done to him and it shall be the prayer of every lover of literature that long may he live to help and encourage makers of good literature, specially vernacular literature.

That Mr. Gopaul Rau was at a disadvantage in composing the present work goes without saying. To incorporate incidents of actual prosaic life into poetry and sing the praise of living personages is not an easy task; and yet Mr. Gopaul Rau has carried it out admirably well. The instances I have so far given must suffice to indicate his manner in this work. By far more important from a literary point of view are Mr. Gopaul Rau's other works. His APURVA SANGHA SAMSKARANAM is a new departure in Telugu Literature. It is a social satire in the strain of Swift but without Swift's pessimistic attitude. In the same measure in which it affords opportunities to judge of the originality of the poet, it also affords evidences of the poet's vigorous manner of writing. Mr. Gopaul Rau appears there as a poet of great power and promise. His language is chaste and idiomatic; his expression is full

and crisp. And in all the poem there is not one unnecessary syallable so common in Telugu poetry. Mr. Gopaul Rau's edition of CHANDRA REKHA VILAPAM is another proof of the promise that is in him. Jaggakavi; its author, is no doubt a reputed poet but in the form in which he gave CHANDRA REKHA VILAPAM to posterity it could not have seen the light of day during this twentieth century. Mr. Gopaul Rau's poetic labors have made it acceptable even to the school of fastidious purists. In transforming Jaggakavi into an author for the twentieth century Mr. Gopaul Rau has shown himself worthy of very serious attention of the Literary men of the times. I have seen a part of another work of his (KALYANA RAGHAVAM) in manuscript and I have no doubt when it comes to be published it will be recognised as the handi-work of a poet rising more and more eminent as he advances in life.

If the few lines I have written above should induce my countrymen to help the endeavours of the genuine poetic talent of Mr. Kallakuri Gopaul Rau, I shall feel amply repaid.

CHINTADRIPET
MADRAS
APRIL 28, 1917

G. Harisarvottama Rao, M. A.

Rao Saheb C. Ramanujam Chetty Garu

SHERIFF OF MADRAS—1917

రావు సాహేబు కలువల రామానుజము శ్రేష్ఠి గారు

మదరాసు షెరీఫ్—1917

To

The Merchant Prince

Rao Saheb C. Ramanujam Chetty Garu

Sheriff of Madras

WHOSE Untiring Labours in the Advancement of Civil Life in the City, Whose Philanthropic Work by way of Princely Charities towards the Expansion of Education, Whose Keen Interest in the Development of Telugu Literature and Whose Many Humanistic Virtues have Endeared His Name to His Countrymen

This Book is Respectfully Dedicated

[BY KIND PERMISSION]

As a Mark of Esteem and Love

BY THE AUTHOR

శ్రీరస్తు

కవిత్వోపాయనము

అంకితము

రావుసాహెబుబిరుదవిరాజమాన!
ప్రథితకలువలవంశప్రవర్ధమాన!
శ్రీమదార్య! రామానుజశ్రేష్ఠివర్య!
శ్రీజగన్నేత నిన్ను రక్షించుఁగాత! 1

క. నైష్ఠికుఁడ వీవు పౌరవ
రిష్ఠత గనినట్టి యాంధ్రబృందమునందున్,
జ్యేష్ఠుఁడవు గాకపోయిన,
శ్రేష్ఠుఁడ వని గౌరవింపఁజెల్లదె నిన్నున్? 2

తే. నిన్ను గౌరవించు టన్నచోఁ, తముఁ దామ
గౌరవించుకొనుట గాదె యరయ?
దొరతనంబువారి పరమున నీ సూక్తి
సార్థ మనె *మణయ్యరంతవాఁడు. 3

* భగవత్కథాప్రసంగసభవారు 1917-వ సంవత్సరము మార్చి నెల 8-వ తేదిని సెట్టిగారి కొసంగిన యభినందనాతిథ్యమప్పుడు, అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, కే. సి. ఐ. ఇ., గారు అతిథిసత్కారసందర్భమున ఈ యర్థమును ప్రస్తావించిరి.

తే. ఆర్యవైశ్యసంఘాతిథ్య మందినావు;
ఆంధ్రసభవారి యాతిథ్య మందినావు;
మరియు నెందఱో చేసిన మన్ననలను
గాంచినా; వవి యట్టు లుంచి గనుము దీని. 4

తే. ఇ దొక యభినందనాతిథ్య మియ్యకొనుము;
చిరయశంబును గూర్చు నీ చిన్న విందు;
విందులకు నెల్ల నిదె పెద్ద విందు సుమ్ము
శ్రీమదార్య! రామానుజశ్రేష్ఠివర్య! 5

ఉ. సర్వగుణాఢ్య! కంటె? నిజ
సంతతి యున్నతిఁ గాంచుచున్కి దృ
క్పర్వముగా గ్రహించి, తన
పట్టఁగరాని ముదంబు త్వద్యశః
పార్వణచంద్రికాభ మయి
పర్వఁగ, నీ కిదె యాంధ్రమాత యా
శీర్వచనం బొనర్చెడిని
సిద్ధసుకావ్యలసన్ముఖంబునన్. 6

క. రాజగుణకథన మీ కృతి
రాజాంగీకృతము సకలరంజన; మీవున్
రాజోద్యోగము గాంచి వి
రాజిల్లెదు ముఖ్యపౌరరమ్యసుకీర్తిన్. 7

ఆ. కాన, నీ కిదియును దీనికి నీవును
తగుదు రనుచు వేఱ తడవ నేల ?
ఇట్టి భర్త దీని కిన్నాళ్లు దొరకమి,
దీన దైవఘటన గానవచ్చు. 8

సీ. ఆంధ్రైకలక్ష్మ్య మా నార్యవైశ్యకులంబు
మేల్మి మీఱంగ జన్మించినాఁడు ;
పాశ్చాత్యవాణిజ్యపారీణతను గన్న
కిం గండు కంపెనీకిన్ విభుండు ;
దక్షిణభరతవర్తకసంఘు మన నొప్పు
జాతీయపూగంపు సభ్యవరుఁడు ;
సామ్రాజ్యముఖ్యసంస్థలయం దొకం డగు
పోర్టు ట్రస్టునను సభ్యుం; డితండు
సర్వసామాన్యుఁడే ? సుప్రశస్తకీర్తిఁ
దనరు స్వకులైకధర్మసంస్థాపకుండు —
అని జగం బెల్ల నుతియింప నతిశయిల్లు
నీ గుణాతిరేకంబు వర్ణింపఁదగదె ? 9

తే. మఱియు నీవు చెంగల్పట్టు మండలంపు
స్థానికస్వపాలనమున సభ్యమణివి ;
చెన్నగరపాలకసంఘ సేవ కూడ
నీదు సభ్యతాధిక్యంబు నినుమడించు. 10

సీ. చెన్నపుర్యాంధ్రసభోన్నతిఁ గాంక్షించి
ధర్మకర్తృత్వంబు దాల్చినావు ;
దక్షిణహైందవప్రోద్యద్బలసమితి ను
పాధ్యక్షపీఠంబు నందినావు ;
రాఘవశ్రేష్ఠిధర్మప్రతిష్ఠాపన
స్థగరిమ నధ్యక్షత గాంచినావు ;
మహితనుంగంబాకమానితాయుర్వేద
ధర్మవైద్యాలయస్థాపకుఁడవు ;
సర్వతోముఖప్రచారప్రవృత్తులఁ
దనరు నీ యుదారదాననిరతి
నీదు కార్యపరత నిరుపమానములు; నీ
లేని సంస్థ పురిని లేదు నిజము. 11

సీ. శ్రీపెరుంబూదూరఁ జెలఁగు సంస్కృతకళా
శాల కింపగు వ్యవస్థాపకుఁడవు ;
విక్టోరియానామవిదితపారిశ్రామి
కాలయసభ్యత్వ మందినావు ;
తతభక్తి భగవత్కథాప్రసంగసభాధి
పత్యోన్నతపదాప్తిఁ బరఁగినావు ;
ఏపారుచున్న మైలాపూరు సంగీత
సభ నుపాధ్యక్షత సలిపినావు ;

బహుళకార్యపరత సహజవినమ్రత
వెనుక కీడ్చుచున్న విరతి గొనక,
అన్ని సభల కరిగి యభివృద్ధికై పాటు
పడెదవఁట! యి టుండవలదె శ్రద్ధ? 12

తే. ప్రజలచే ప్రాభవముచేత ప్రణుతి గన్న
నీ మహత్త్వంబుఁ దలపోయ నెగడు ముదము
నాఁపలే కిటు వాపోవు టంతె కాని,
రిత్తమాటలు దాని వర్ణింపఁగలవె? 13

తే. జంతుహింసానివారకసంఘకోశ
పతి వగు ట టుండ, వ్యాధిబాధితమృగాళి-
కుచిత మగు మేఁత స్వయముగా నొసఁగుచున్కి-
యొకటె చాలు నీ సదయత నుగ్గడింప. 14

తే. పశువులకె యింత సేసెడి భవ్యమతివి
మానవుల కేమి చేయంగఁ బూనకుందు?
'ధనికుఁ డన భగవత్కోశధర్మకర్త'
యనిన నీ యుదారత కున్నయదె మితంబు? 15

తే. భువిఁ బరస్పరాశ్రయత మానవగుణంబు,
ఎదియొ లోపంబు లేనివా రెందు లేరు;
ఒండొరుల లోపములు దీర్చుచున్కికన్న
జన్మసాఫల్యమార్గ మీ జగతిఁ గలదె? 16

క. వీణావాదనమందు ప్ర
వీణుండవు, శిల్పముఖరవివిధకళాసం
త్రాణుండ, వరయ ప్రాపుం
గాణాచివి కావె నీవు కవివర్యులకున్? 17

ఆ. ఇట్టి గుణికి నీకు హితవృత్తి నీ కృతి
నభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధి
గాఁగ నంకితంబు గావించి యలరుట
కన్న భాగ్యఫలము గలదె యెందు? 18

క. పరిమితికన్న గుణంబే
పరిగణ్యం; బంతె కాక, వరభక్తిపుర
స్సరదత్త మగు సమస్తము
పరమగ్రాహ్యంబు నిర్వివక్షుగ నెందున్. 19

ఆ. అది య టుండ, భాష యఖిలార్థసిద్ధికి
సాధనము, కవీంద్రసాధ్య మదియు;
భోజభూధవుండు పొడసూపునంతనే
కాళిదాసు కూడఁ గలుగ నేర్చు. 20

ఉ. పూర్వము కృష్ణరాయముఖ
పూజ్యసురద్రుమకోటు లున్న యాం
ధ్రోర్వి, చిరంబు బీడువడి
యుం, జిగిరించెడి నిప్డు; త్వాదృశా

ఖర్వకృపాప్రవాహము వి
కస్వరకావ్యవరైకకుల్యలన్
బర్విన, నాంధ్రలోకకృషి
వైళమ సత్ఫల మీయఁ జాలెడిన్. 21

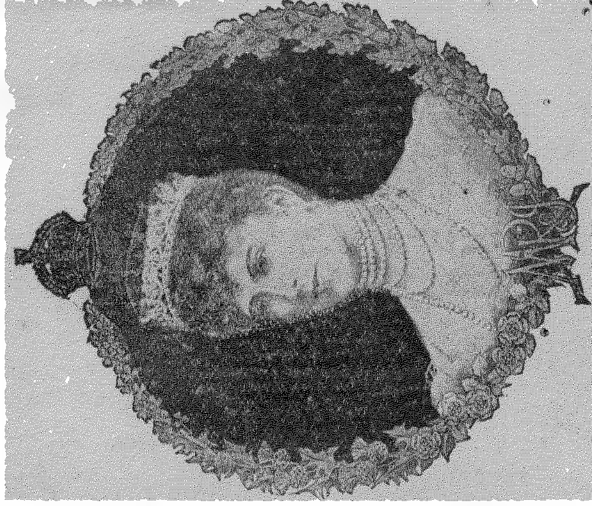
ఆ. 'దేశభాషలందు తెనుఁగు లెస్స' యటంచు
కృష్ణదేవరాయనృపుఁడు పొగడె,
'ప్రాగిటాలియను'గ బ్రౌను మున్నగు దొరల్
పొగడి; రాంధ్రభాష పూజ్య గాదె? 22

సీ. అభినవపచ్చప్ప యని లోకము నుతింప,
పొరశువాకము పెరుంబూరులందు
మేలి యున్నతపాఠశాలలు నెలకొల్పి
పోడిగా జరపుచున్నాఁడ వనియు;
సాశ్రమోత్తమకళాశాలకై లక్ష యి
చ్చెద నన్న సద్దానశీలి వనియు;
పట్టణబాలికాపాఠశాల యటుండ,
విద్యార్థినీనిధిఁ బెట్టి తనియు;
అసమవిద్యావినోది వై యలరు నీకు
మాతృభాషాభిమానంబు మలయుకొలకు
దీని రుచిచూడు మంచు ప్రార్థించువాఁడు

త్వద్ధితుఁడు

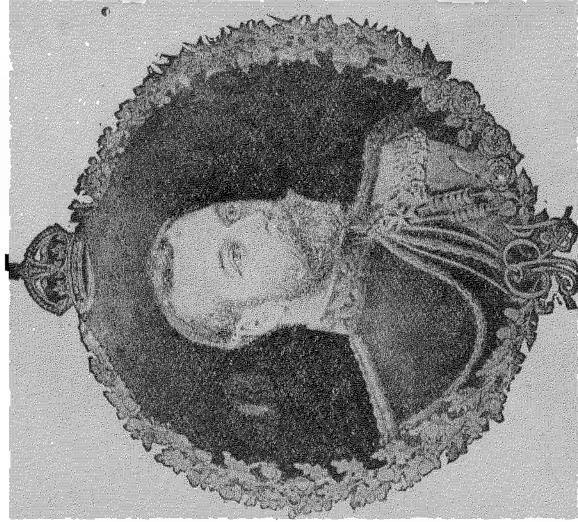
కాళ్లకూరి గోపాలరావు.

THEIR IMPERIAL MAJESTIES

THE QUEEN

&

THE KING

Royal Acknowledgement

The Private Secretary to the Prince of Wales is directed to thank Mr. K. Gopaul Rau for the copies of booklets containing Telugu verses which he has been good enough to forward for His Royal Highness' acceptance.

శ్రీరస్తు

రా జా ం గీ కా ర ము

[అంగీకరణము]

రాజాధిక్యసంపన్ను లగు శ్రీ వేల్సు యువరాజుగారి యంగీకారము నర్థించి తెనుఁగు పద్దెములు గల చిన్న పొత్తములను సౌహార్దపూర్వకముగ సమర్పించినందుకై, కాళ్లకూరి గోపాలరావుగారికి వందనము లాచరించునట్లు శ్రీ యువరాజుగారి యంతరంగకార్యదర్శిగారు నియోగింపఁబడినారు.

శ్రీరస్తు

క వి తో్వ పా య న ము

ర త్నా వ ళి

జయజయ యెడ్వర్డుకుమారాగ్రజ!
జయజయ భూజనకల్పకుజా!
జయజయ విద్యాభోజమహీభుజ!
జయజయ సజ్జనతాసహజా!
జయజయ మేరీయువరాజ్ఞీప్రియ!
జయజయ వైభవవజ్రశయా!
జయజయ శ్రీమజ్జార్జిసమాహ్వయ!
జయజయ సర్వదిశాభ్యుదయా! ౧

తే. శ్రీమహారాజరాజపూజితపదాబ్జ!
జితపదాబ్జాతశ్లోకవితతలోక!
వేల్సుయువరాజ! జార్జిపృథ్వీవిరాజ!
మిమ్ముఁ గంటిమి గంటి మీ మేనిఫలము. ౨

క. రా జన దైవప్రతినిధి;
రాజసుతాగ్రణివి; భాస్వరస్వర్ణమణీ
రాజితహిందూదేశ
భ్రాజద్యువరాజపట్టభద్రుఁడ వరయన్. 3

ఉ. ఔర! సపత్నిపుత్రు లన కౌరసపుత్రసమంచితానుకం
పారస ముంచి, మించుతమి మమ్ము నిజప్రజ నాదరింప నిం
పార సతీమతల్లిక మహాజనయిత్రియు వచ్చి తన్నిటుం
దారస మైనయంత, వసుధాజననీమశి గాంచెఁ జల్లనన్. 4

ఉ. ఎక్కడఁ గాంచిన న్ముదమె
యెక్కడఁ గాంచినఁ దూర్యఘోషమే
యెక్కడఁ గాంచిన న్వలపె
యెక్కడఁ గాంచిన నాటపాటలే
యెక్కడఁ గాంచిన న్జనమె
యెక్కడఁ గాంచిన భక్తిపూరమే
దిక్కులు పిక్కటిల్లె భవ
దీయసమాగమసౌఖ్యవిస్తృతిన్. 5

చ. వలనుగ నింద్రియప్రచయ
పర్వము గా భవదీయదర్శనం
బలవడినంత జాతకుతు
కార్ణవమగ్నతఁ జేసి నిర్వచే

ష్టుల మగు మా కృతజ్ఞతను,
జూచి విశారదు లీ రెఱింగిరో
వలయును గాక, మాకుఁ దెలు
పందరమే? ధరణీపురందరా! 6

ఉ. పూతశీలసచ్చరిత్ర! పరి
పూర్ణకృపాకర! తావకప్రతా
పాతతదృష్టిభీతమతు
లయ్యు జనంబులు కంటె మిమ్ము సం
ప్రీతిని జూడఁ జేరెదరు
వేడుక గా భయభక్తియుక్తులై
సీతున వీతిహోత్రుదరిఁ
జేరక చేరెడుచాడ్పు దోఁపఁగన్. 7

ఉ. జాతిమతాదిభేదమతి
స్వార్థపరత్వము లేక లోకసం
ఘాతము నాత్మజాతు లటు
గాంచుచుఁ గంటిని ఱెప్ప చొప్పునన్
గాతురు సర్వథా; క్షితి య
ఖండభవత్పరిపాలనక్రియా
శ్వేతమహాతపత్రమునఁ
జేరఁ, దొలంగె నసత్ప్రతాపముల్. 8

సు. క్ష్మారమేశ ! దుష్టచోరకంటకాతిదూష్యకాం
తారఖండనం బొనర్చి ధర్మనిర్భయాధ్వముల్
మీర లుద్ధరింప, నింపు మేర మీఱ స్వైరసం
చారసౌఖ్యగంధ మందఁజాలినార మెంతయున్. 9

ఉ. పౌరనిరామయార్థము కృ
పామయ! మీరలు వైద్యశాల లూ
రూరను ద్రోణచంద్రగిరు
లో యన నిల్ప, నకాలమృత్యువుల్
దూరము లై తనూద్రఢిమ
దోఁచెఁ, జికిత్సఁ గొఱంత లే; దహా!
యీరు వ్యయప్రయాసముల
నెన్న కొనర్పనిమేలు నున్న దే? 10

చ. వననిధిపాలు సేయఁ దమ
వారి ఘనాళి నదీముఖంబులన్,
ధనికి నొసంగుదానము వృ
థా యని తద్గతదుష్పథావరో
ధన మొనరించి, కుల్యలను
ద్రవ్వి మహీతృష దీర్ప, సస్యముల్
గనియె గుణంబు; మీరలు త
లంప వివేకఘనుల్ నృపోత్తమా! 11

ఉ. పోయిన ప్రాణము ల్మరలఁ
బోయుట యొక్కటి దక్కఁ, బ్రాజ్ఞ లాం
గ్లేయులు నేర్పు మీఱఁ బరి
కించి ఘటింపని యంత్రతంత్రదుర్
జ్ఞేయరహస్యకార్యములు
లేవును గల్గవు; తల్లసత్కళా
త్ర్యాయతచంద్రికం గువల
యం బిపుడిప్పుడ కన్ను విచ్చెడిన్. 12

ఉ. కాశయశోవిశేష ! జనకల్పక ! కంధివసుంధరాతిసం
కాశవిశాలపత్రగతకమ్ర చరాచరబాష్పయాయినా
కాశకటస్ఫుటాంకపరికల్పితపంక్తులఁ గానవచ్చు మా
కాశల నెల్లఁ గల్గు వ్యవహారముఖప్రబలోపకారముల్. 13

మ. ధరణీనాయక ! తంత్రివార్తలును వా
ర్తాపత్రిక ల్పత్రికల్
తరుణాక్షిత్రితయంబు లోకులకు, ము
ద్రాయంత్రదివ్యాంజన
స్ఫురణం బందెను మీఁదుమిక్కిలి; భళీ!
శోభిల్లె సర్వజ్ఞతా
గరిమం బెల్లెడఁ ద్వజ్జనోచ్చపదస
క్తప్రాభవప్రోన్నతిన్. 14

మ. సరసాగ్రేసర! గల్గె విజ్ఞులకుఁ బ్రో
త్సాహప్రతిష్ఠల్, నిర
క్షరకుక్షిప్రతిభ ల్నశించె, జనతా
సామాన్య మ్మై యొప్ప, వి
స్ఫురదాంగ్లేయము దేశభాషలు దిశా
పూజ్యంబు గీర్వాణమున్
వరశాస్త్రంబు లశేషముం బ్రజ కెల
ర్ప న్మీరు నేర్పం గృషన్. 15

ఉ. తల్లులు లేనివారలకుఁ
దల్లులుఁ, దండ్రులు లేనివారికిన్
మొల్లపుఁదండ్రు లీరు; తల
ముగ్గినయప్పులఁ దల్లడిల్లు రా
ట్తల్లజపుత్రులం దభయ
దాన మొనర్చి ధరిత్రి వారి రం
జిల్లుచుఁ బెంపుసొం పెసఁగఁ
జేస్తు రనూనధనప్లవంబులన్. 16

ఉ. మైత్రికి డిగ్గు రాజులటు మానితవైఖరి నొప్పుచున్న యీ
చిత్రతటిత్ప్రదీపికలచేతనె గాదు, నిజప్రజావనీ
చైత్ర! భవత్సమక్షసుఖసంఘటనంబునఁ జేసి మా కహో
రాత్రవివక్షయుం దెలియరాదు తమం బఱి లోకబాంధవా!

ఉ. ముప్పదివత్సరమ్ములకు
ము న్నరుదెంచె గురుండు ప్రీతిమై,
నప్పటి కిప్పు డబ్బె సుది
నాప్తి యినోత్తమ! నీదురాకచే;
నెప్పటి కైన నేమి? యిటు
లెప్పుడు వచ్చుచుఁ బోవుచున్నచో,
ముప్పిరి గాంచు బాంధవము;
మోదము హెచ్చుస్వరాష్ట్రయాత్రలన్. 18

మ. జననాథాత్మజ! యొక్క విన్నపము వి
జ్ఞాపింపు మింటన్ 'జగ
జ్జనయిత్రీజనకు ల్దలంపఁగ నిం
గ్లాండు మహారాజ్ఞియున్
ఘనుఁ డెడ్వర్డుమహాప్రభుండు; నటు గా
నం దమ్ము నశ్రాంతమున్
మనమం దెంచుచు నుందు' మంచు విలస
న్మాధుర్యధుర్యోక్తులన్. 19

తే. పుత్రపౌత్రాయురారోగ్యపూర్ణతయును
ధనకనకవస్తువాహనోత్కరముఁ గలిగి
యీరు సకుటుంబమిత్రు లియ్యిలను వింత
స్వర్గముగ మార్చి దేవేంద్రపదవి గనుఁడు. 20

శా. ఉత్సాహప్రభుభక్తియుక్తిని గవి
తోపాయనం బిచ్చి వి
ద్వత్సందోహము మేలు మే లన భవ
ద్దాసానుదాసుండు భా
స్వత్సారజ్ఞుఁడు కాళ్లకూరికుల గో
పాలార్యుఁ డాత్మప్రజా
వాత్సల్యాత్ముల మిమ్ము వేఁడు ననుకం
పాపూర్వకస్వీకృతిన్. 21

❧

LORD HARDINGE BIRTHDAY SONG

Sung in Procession by the Students

GOVERNMENT HINDU GIRLS' SCHOOL

AND

MUNICIPAL ELEMENTARY SCHOOLS

COCANADA—June 20, 1913

K. GOPAUL RAU

VICEREGAL ACKNOWLEDGEMENT

VICEREGAL LODGE, DELHI.
21st February 1914.

DEAR SIR,

I am desired to acknowledge, with thanks, the receipt of your letter dated the 17th February to the address of the Private Secretary to the Viceroy together with its accompaniments which have been laid before His Excellency the Viceroy.

*　　*　　*　　*

I am, Dear Sir,
Yours Truly,
(Sd.) H. A. F. METCALFE [?],
Asst. Private Secretary to the Viceroy.

COLLECTOR'S APPRECIATION

COCANADA,
7th February 1914.

DEAR SIR,

......The song is interesting and its sentiments are admirable. I hope you will succeed in bringing out a second edition of KAVITVOPAYANAM as you hope to do.

Yours Truly
(Sd.) E. B. ELWIN.
(*Collector, Godaveri District.*)

శ్రీరస్తు

హార్డింజిప్రభుజన్మదినోత్సవగీతము

కాళ్లకూరి గోపాలరాయ ప్రణీతము

బేహాగ్ రాగము — ఏకతాళము

శాంతుఁడు హార్డింజిప్రభువు • జన్మదివసము - అ
శ్రాంతజనామోదకరణ • చణము సత్యము.

శాంతుఁడు.

1. రష్యాకును జర్మనికిఁ బ • రిష్యాకును మిగుల - వై
దుష్య మెసఁగు రాయబారి • తొల్లి యాతఁడు.

శాంతుఁడు.

2. శాంతికరుం డెడ్వర్డు ప్ర • శస్తు నీతని - సా
మంతునిఁ బ్రతినిధిగ నొసఁగె • మనదె భాగ్యము.

శాంతుఁడు.

3. వరఢిల్లీపురపునరు • ద్ధరణదక్షుఁడు - భా
స్వరజనతారంభవిద్యా • ప్రదుఁడు సుగుణుఁడు.

శాంతుఁడు.

4. వంగజనక్షోభహరణ • వైభవుఁ డాంగ్ల - రా
జ్యాంగశిరోమణి యసంగ • యశము గాంచెను.

శాంతుఁడు.

5. *కీర్తిమూర్తి నితని నవర • క్రీస్తుఁ డనఁదగున్
ధూర్తనిహంతుఁ డయ్యుఁ బ్రజకుఁ • దోడుపడియెనున్.

శాంతుఁడు.

6. *దక్షిణాఫ్రికాస్థితహైం • దవపౌరత్వ
రక్షాదక్షుండు ధర్మ • పక్షమె పూనున్.

శాంతుఁడు.

7. *హైందవప్రభుభక్తి మఱియు • హైందవశక్తి
యందఱకును దెలిపి మనకు • యశము గూర్చెను.

శాంతుఁడు.

8. *స్థానికస్వపరిపాలన • స్వాతంత్ర్యంబు - అ
నూన మగు ప్రపత్తి మనల • కొసఁగఁజూచెడిన్.

శాంతుఁడు.

9. మంచిరాజు మంచిప్రతినిధి • మనకు దొరకిరి - స
మంచితక్రైస్తవులు వారి • కగుచు విజయముల్.

శాంతుఁడు.

10. ఈ మహోత్సవంబు నిట్టు • లేరుపఱిచిన
శ్రీమతి హార్డింజిప్రభ్వి • చెలఁగుఁగావుతన్.

శాంతుఁడు.

---

* తదనంతరము చేర్పఁబడినవి.

నీతికథాసంగ్రహము

...గోపాలరావు
...రచించిన యీకృతి
...పబ్లిక్ ...క్షన్ గారిచే
మొదటి మూఁడు ఫారములకు ...గ్రంథముగా నంగీకరింపఁబడి
...ంపఁబడుచున్నది
...డిస్ట్రిక్టు బోర్డులును, మ్యునిసిపాలిటీలును
...లైబ్రరీబుక్కుగను నుపయోగించుచున్నవి

ఆంగ్లేయమందలి కొన్ని 'ఈసపు ఫేబిల్సు' ననుసరించి యాంధ్రపద్యాత్మకముగ వ్రాయఁబడిన యీ చిన్న పుస్తకము బాలురును, బాలికలును, విద్యాభ్యాసము చేయువా రందఱును చదువఁదగినది. భాష సులభము; కథలు వినోదకరముగ నున్నవి. పటములును, లఘుటీకయు కూడఁ గలవు.

కీర్తిశేషులైన ఆనరబిల్ రావ్ బహదూర్ పనప్పాకము అనంతాచార్యులు సి. ఐ. ఇ. విద్యావినోద విశారద గారు, గవర్నమెంటు తెలుఁగు ట్రాన్స్లేటరు శ్రీ చెన్నాప్రెగడ భానుమూర్తిపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టీ. గారు, శ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రులుగారు, శ్రీ వావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులు గారు, శ్రీ కూచి నరసింహముపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టీ. గారు, శ్రీ దివాన్ కొమ్మూరి లక్ష్మీనరసింహారావుపంతులు బి. ఏ. గారు, శ్రీ కలపటపు సుదర్శనరావుపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టీ. గారు— ఈ మొదలగువా రనేకులు దీని నేకగ్రీవముగా ప్రశంసించియున్నారు.

ఏడవ కూర్పు 5,000 ప్రతులు — మొత్తము 20,000. వెల 4 అణాలు

ప్రతులు కావలయువారు గ్రంథకర్తకు వ్రాయుఁడు
4, ఆచారప్పన్ సందు, జార్జి టవును, మదరాసు

అపూర్వము! అమూల్యము!! అద్భు...!!!

వికటకవితాపితామహుఁ డనఁదగు
కూచిమంచి జగ్గకవి
రచియించిన

చంద్రరేఖావిలాపము

క. ఈకృతికి సమముగాఁ గృతి
నే కవులును జెప్పఁజాల రిటి బిరుదము—జగ్గకవి

ఈ హాస్యరస ప్రబంధరాజము మూలము బూతులబుంగ. ఐనను సలక్షణమై, ప్రౌఢమై, మనోహరమై, చరిత్రాత్మకమై, నీతిబోధకమైన యిట్టి వికటప్రబంధ మాంధ్రమున లేకపోవుటచే, ఇప్పు డిది సభ్యముగా సంస్కరింపఁబడి క్రొత్తగా ప్రకటింపఁబడినది. గ్రంథకర్త తిమ్మకవి సార్వభౌముని తమ్ముఁడు. బ్రౌను దొర గారి యాంగ్లేయపీఠికలోని విషయములు సంపాదకుని యాంగ్లేయ పీఠికయం దిముడ్పఁబడియున్నవి. భారతాది గ్రంథ సంపాదకుఁడును మనుచరిత్రాది ప్రబంధ వ్యాఖ్యాతయు నగు శ్రీ తంజనగరము దేవరాజసుధిగారు వ్రాసిన "కృతిప్రశంస" చదివి తీరవలసినది. కవిజీవితము గూడ నిందుఁ గలదు. ఆంధ్రమహాజనులనేకు లీగ్రంథమును సంస్కరణ విధానమును బహువిధములఁ బ్రశంసించియున్నారు. ఫెదరు వెయిటు కాగితముమీఁద మనోహరముగా ముద్రింపఁబడినది. కాలికో బైండు. కొలఁది ప్రతులు మాత్రమే కలవు. కనుక తరుణము దాఁటిపోక మునుపే తెప్పించుకొనుట మంచిది.

వెల ప్రతి 1 కి పోస్టేజి గాక రు 1-0-0 మాత్రమే

గ్రంథసంపాదకుఁడు : కాళ్లకూరి గోపాలరావు
4, ఆచారప్పన్ సందు, జార్జిటవును, మదరాసు

PRESS OPINIONS

The poem is animated with deep ... the Throne and ... by an admirable ... ed. We congra... sent ... the ... sent ... tula...

...mposition is all ... spirit of loyalty ... ly in the fulness ... the enthusiasm ... The composition ... Gopaul Rau as ... him all success. thr... and ... of ... wit... in ... a p...

...లు

... మగు పుస్తకము. ఈ ... ంధూ దేశమునకు నొక ... ానియాడి తమకుఁ గల ... ్యములుగా నున్నది. ... ాకముగా నున్నది. పద్య... ర్బన... భక్తి...

..., ప్రౌఢముగను రచ... ...యముల చేతను శ్లాఘా... కంఠ... పా...

...న్నది..........ఇట్టి ... నని తోఁచుచున్నది. ...లు

...otal 1,500
... EXTRA

శ్రీ [illegible]వరాయాంధ్ర భాషానిలయము
సుల్తాన్ బజారు - హైద్రాబాదు

ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన తేదినాడు కాని అంతకు పూర్వము కాని ఈ పుస్తకము వాపసు చేయవలెను. (తిరిగి ఈయవలెను)

COPIES CAN BE HAD OF THE AUTHOR
4, Acharappan Lane, George Town, Madras

END OF
TITLE